



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio Decalogi Duabus distincta partibus

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Vbi de eleemosyna, num. 17.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

justum ex utraque parte absolute, sed ex vi diversarum opinionum probabilium, quod non esse inconveniens, omnes docemus.

n. *Castrop. t. 1. tr. 6. d. 2. p. 9. n. 7.*

In concursu propriarum fortunarum cum necessitate temporali proximi, ubi

De Eleemosyna.

13. Denique difficultas est quarta, an extra necessitatem extremam, tua bona, pro privato effundere aliquando, seu dare in eleemosynam tenearis? nam pro publica, dixi n. 6.

Adverte primò, necessitatem in temporalibus aliam esse extremam, aliam gravem, aliam communem: Extrema necessitas est ea, qua proximus tuo auxilio indiget, ne brevi moriatur, vel malum morti simile incurrat, nec alius adit, qui adjuvare possit, vel velit. Cum dicitur (ne brevi moriatur) intelligitur, ait *Ledesma*, o ita ut in una hyeme, vel in uno vere moriturus sit: Verum *Sotus* p. ait, licet longè quis sit à morte, si sit certo moriturus, ni succuratur, adhuc esse in extrema necessitate. Dictum autem est (Morti simile) quia non solum, qui moriturus sit, sed eum, qui certo incursum sit morbum incurabilem, vel amissionem alicujus membri principalis, vel sensus corporis, esse in extrema necessitate, docent merito nonnulli, q.

o *Ledesma* 2. p. 4. q. 13. ar. 3. p. *Sotus* l. 3. de just. q. 3. art. 4. q. *Bonac.* & *Angelus* apud *Sanc.* l. c. conf. c. 5. d. 5. q. 1. 6.

Gravis est, quæ hominem constituit non in certo, sed in gravi periculo morbi incurabilis, vel morbi gravis, vel abbreviatiõis vitæ, vel captivitatis injustæ, vel cadendi notabiliter à suo statu, denique vel cujuscunque mali gravis; Periculum non lucrandi magnam famam, vel magnam vim pecuniæ, vel non acquirendi nobilitatem vitæ statum, non est gravis necessitas, quia hæc non est jactura, sed acquisitio majoris boni: Nota autem, hanc gravem necessitatem habere plures gradus, veluti majora, vel minor sunt, intra latitudinem gravitatis prædicta mala.

Communis est, qua homines communiter, non decedendo notabiliter à suo statu, laborant, & cui cum aliqua morali sollicitudine succurri ab eodem patiente potest; unde vides pauperem, qui mendicare solet, non esse, nisi in communi necessitate: nam mendicando non decedit à suo statu, imo in illo persistit. Non ita dici potest de eo, qui aliàs est honestæ conditionis: huic enim periculum incidendi in mendicitatem, grave enim vero malum est.

14. Adverte secundò, bona temporalia, alia esse tibi necessaria ad vitæ propriæ, tuorumque sustentationem: alia ad statum tuum decenter conservandum: alia, quæ nec vitæ, nec statui sunt necessaria, quæ superflua vocantur. Quoniam verò aliqui contendunt probabiliter, ea, quæ sunt necessaria ad acquirendum meliorem statum, non esse superflua (quavis aliqui si id negent) ideo raro quis, in hac sententia, dicitur habere bona superflua. *De peccatis.*

De Quibus

† Granadus II. contr. 3. tr. 11. d. 2. sec. 4. num. 18. de Lugo in Respons. lib. 5. d. 11. † Lorca 22. sec. 3. d. 89. memb. 1. n. 7.

15. Respondeo ad quartam hanc difficultatem propositam, aliquos docere, præter extremam, de qua in præcedentibus difficultatibus est disputatum, numquam nec ad gravem, nec ad communem necessitatem proximi avertendam, obligari fidelem suum auxilium adhibere: consilium id esse ajunt, non præceptum, quia si cut ipsemet fidelis posset, ob Dei amorem, gravem necessitatem pati, sic potest alius idem permittere. Sed probabilius assero primo, obligari quempiam ex superfluis & suo præfenti statui non admodum necessarijs, gravi necessitati proximi succurrere; id enim videtur innuere illud Ioann. 3. *Qui viderit fratrem suum necessitatem habere, & clausit viscera sua ab eo, quomodo Charitas Dei manet in illo?* Ratio est, quia virtus Charitatis jubet, proximo succurrere, sine gravi succurrentis incommodo; at succurrere ex bonis superfluis, incommodum grave non affert, ergo &c. Nec mirum, posse quemlibet eam necessitatem pro Christo pati; posset enim, si vellet, quia in rebus suis potest suo juri cedere: at non potest idem velle in alijs; Hi enim suo juri, quod a virtute Charitatis habent, de expectando aliorum auxilio, cedere non præsumuntur.

† Bona. t. 2. d. 3. c. 1. alijsq. plures apud Vasq. Atq. Coninch. cit. à Castr. t. 1. tr. 6. d. 8. p. 2. n. 1. † L. Suarez. d. 7. de charit.

sc. 3. Bellar. l. 3. de bonis oper. cap. 7. Coninch. d. 27. d. 8. n. 125. & 130. apud Castr. l. c. n. 22.

16. Assero secundo, ex notabiliter necessarijs suo præfenti statui in dicto casu fideles non obligari. Ratio est, quia ordo Charitatis nequaquam dicitur, ut dum gravi proximi necessitati succurro, in gravem ego, vel gravi similem incurram; Nam propter eandem rationem, tu etiam extrema necessitate vitæ laborans, non potes surripere rem ab alio, æque illa indigente, quia tunc ipse non tenetur dare, imo propter possessionem, est melioris conditionis.

x Idem.

17. Assero tertio, in communi necessitate satis esse, si aliquando à te proximus adjuvetur, dando ei aliquam interdum ex bonis tuis eleemosynam (crederem satis, si ex centum aureis annuis duos des, ex ducentis quatuor: sed non in eadem proportionem, si multum tuæ excedant divitiæ: Vide omnino infra *h* cum de uxoris furtis.) Ratio est, quia ex una parte id videtur satis pro ea necessitate non adeo urgenti, & ex alia, si semper obligareris, facile in gravem tu ipse incideres, ad quod, ut dictum est, te Charitas non adstringit, sed solum allicit invitaturque: Ex his multa necessario repetenda erunt inferius. *c*

a Bonac. l. c. n. 8. alijsq. apud ipsam

b Inf. l. 8. tr. 1. c. 2. §. 3. num. 14. c

Inf. l. 8. tr. 1. c. 6.

18. Ad complementum hujus tractationis de Eleemosyna, operæ præmium erit, audire sententiam Layman: *d* An Obligatio, inquit, dandi eleemo-

eleemosynam communibus pauperibus sit, sub culpa mortali, an veniali? Respondeo: Cum pauperum communis miseria levis, ac tolerabilis esse soleat, auxilium aliquod denegare, si commodè afferri possit, & nulla negandi ratio adsit, videtur esse culpa tantum venialis. Porro hæc ipsa rogantibus pauperibus eleemosynam iusta negandi causa esse solet, si dives propositum habeat, illis dandi, loco, aut tempore commodiore, vel magis indigentibus, vel si superflua, quæ habet, ad alium pium usum conferre velit, ut Medina notavit q. 3. de Eleemosyna, §. videtur secundo. At verò, si abundans divitijs nulla rationabili excusatione motus, omnes à se mendicos, & pauperes inhumaniter repellat, is nimis inordinato divitiarum amore affectus, & Dei ac proximi charitate exutus, ideoque in malo statu versari videtur, juxta verbum Christi Matth. 6. *Non potestis Deo servire, & Mammonæ*; quamvis Confessarius absolutionem à peccatis diviti non facile negare debeat, quod communes pauperum miseras per eleemosynam sublevare monitus recuset: Tum quia de obligatione hac, an, & qualis sit, Doctores non conveniunt; tum quia semper dives aliquam causam in specie præfert, cur recuset. Hæc ille. lege Castropalaum, e qui notat duo: Primò, te non esse obligatum, inquirere egenum, ut illi subvenias; sufficit, si paratus sis, illi subvenire, cū ejus necessitatem certo moraliter scies. Secundò, hanc certitudinem necessitatis alterius non posse constare, nisi spectatis omnibus, prudentis arbitrio,

certum esse, ait ex Bontacina; tollitur enim patientis indigentiam, non esse sufficiens, quia facile in causa propria præsumi potest simulatio.

e Castrop. t. 1. tr. 6. de Charit. d. 2. p. 2. m. 3.

19. Quid amplius debeant Pastores & Beneficarij, vide infra, cum de dominio.

¶ Infr. lib. 8. tr. 1. c. 2. §. 3.

§. II.

Quando concurrunt bona spiritualia proximi cum nostris temporalibus, vel spiritualibus.

1. **P**otest proximus tripliciter indigere tuo auxilio in spiritualibus. Primò extreme, quod est solum, quando ille damnatur, te non auxiliante: ut si Infans certò moriturus esset sine Baptismo, quem tu solus conferre posses. Nam si alius sit, qui succurrere possit, ac velit, vel si adhuc te succurrente, non es certus moraliter, proximum esse salvandum, non est is certè dicendus extreme tuo auxilio indigere.

Secundò graviter; quod est, quando aliquod malum in spiritualibus grave proximus incurreret, à quo posset ex se, sed eum magno conatu effugere.

Tertiò leviter, quod est, quando cum parvo labore se à dicto malo posset quis liberare.

Necessitas salutis proximi nota extrema.

2. His declaratis, certum mihi, vel saltem